

IN DIT NUMMER o.a. > EVENVOORSTELLEN: LINDA WELGRAVEN > HANDHAVEN IN DE NATUUR > HOEVEEL DIEREN HIELPEN WIJ IN 2020 > EGELS HOEVEN NIET GESCHOREN > DE CARRIÈRE VAN EEN HULPHOND > VOGELGRIEP: OPGEPAST BIJ DODE WATERVOGELS > SCHILDPADDENOPVANG IN HARKEMA > JONGE DIEREN, HOE TE HANDELEN > DE BAARDAGAAM ALS HUISDIER

DIERENAMBULANCE

NEDERRIJN

nummer
voorjaar 2021
jaargang 33

33

33^e jaargang, Nummer 33, voorjaar 2021

Dit magazine is een uitgave van de onafhankelijke Stichting Dierenzorg Nederrijn dat gratis wordt verspreid onder donateurs, dierenartsen en ten bate van PR.

Werkgebied:

Gemeenten Renkum, Rhenen en Wageningen

Contactgegevens:

Centrale meldpost/kantoor:

Sportlaan 12, 6866 NA Heelsum

Telefoon: 06-53871861 (24 uur per dag)

0317-314141

Email: info@danederrijn.nl

Website: www.dierenambulancenederrijn.nl

Openingstijden centrale meldpost:

dagelijks 9.00 uur tot 17.00 uur

Telefoontje vooraf gewenst

Donaties en giften:

IBAN: NL 91 ABNA 0501675647

ANBI-status sinds oktober 2015

KvK 64399648

Bestuur:

Ben Jansen - voorzitter

André Hartman - secretaris

Izak Mauritz - penningmeester

Wilma Henderikse - algemeen bestuurslid

Coördinator:

Wilma van den Boogert

Redactie:

Lindie Nieuwenhuizen

Tineke Pleijsier

Wilma Henderikse

Wilma van den Boogert

M.m.v. Peter Vork, Elke de Leeuw

Foto omslag:

Peter van de Kraats, eekhoorn met jong

Plaatsing van ingezonden artikelen en advertenties geschiedt buiten de verantwoordelijkheid van bestuur en redactie. Wij houden ons het recht voor advertenties en ingezonden stukken te weigeren. Overname kopij is toegestaan met bronvermelding.

Uitgever: DNB Groep B.V.
Postbus 204
9600 AE Hoogezand
www.dnbgroep.nl

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Niets uit de advertenties mag worden gekopieerd en/of verspreid zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

DIERENAMBULANCE
NEDERRIJN

1

VAN DE REDACTIE

We hebben allemaal genoten van de sneeuw en het ijs. Volop met de slee en schaatsen naar buiten. Helaas was het een moeilijke tijd voor de dieren en waren onze collega's druk op de ambulance om hulp te geven aan onderkoelde en zeer vermaarde dieren.

Door het ijs en de sneeuw was het voedsel moeilijk bereikbaar voor de wilde dieren. Voor vogels heeft twee dagen zonder eten vaak catastrofale gevolgen; ze verzwakken en ze kunnen geen weerstand bieden aan de kou. De meest voorkomende vondelingen waren de houtsnip en de reiger, maar er kwamen ook twee verzwakte buizerds binnen. Het publiek was vooral bezorgd over de zwanen en daardoor reden de vrijwilligers dagenlang op en neer om er zeker van te zijn dat er geen zwaan in het ijs vast zat. Handenwrijvend, met een das om en een muts op het hoofd bemensten de vrijwilligers de dierenambulance en waren zo direct gereed om in actie te komen.

In dit magazine kun je naast onze vaste rubrieken genieten van een gesprek met ketenpartners waarmee we vaak samenwerken. Je vindt handige tips over hoe je kunt voorkomen dat vogels tegen je ramen vliegen, of een reiger je vijver leeg eet en hoe je diervriendelijk om kunt gaan met plaagdieren. En natuurlijk nog veel meer nieuws over en rondom ons werk. Intussen bereiden wij ons voor op de komende drukke periode waar we vele meldingen over jonge dieren verwachten.

De redactie wenst je een fijne lenteperiode en veel leesplezier.

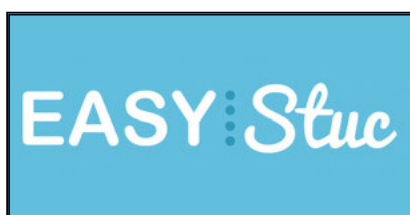
HULP NODIG? BEL 0653871861

INHOUDSOPGAVE:

ONZE SPONSORS	2
BESTUURSNIEUWS	3
EVEN VOORSTELLEN: LINDA WELGRAVEN	4
HOEVEEL DIEREN HIELPEN WIJ IN 2020?	7
HANDHAVEN IN DE NATUUR	8
"WIJ REDDEN MENS EN DIER"	10
TASTHAREN VAN DE KAT	12
EGELS HOEVEN NIET GESCHOREN	13
ER OP UIT	14
DE CARRIÈRE VAN EEN HULPHOND	16
VOGELGRIEP: OPGEPAST BIJ DODE WATERVOGELS	18
RAAMSLACHTOFFERS	18
VISDRAAD	19
VERVOLG DRAADSLACHTOFFERS HOOGSPANNINGSKABELS	20
SCHILDPADDENOPVANG IN HARKEMA	21
GESPOT	22
JONGE DIEREN, HOE TE HANDELEN	24
ZO KOM JE OP EEN MILIEUVRIENDELIJKE MANIER VAN PLAAGDIEREN AF	26
DE BAARDAGAAM ALS HUISDIER	28
VERGIFTIGINGEN BIJ HUISDIEREN IN EN OM HUIS	30
SOCIALE MEDIA - DIRECT CONTACT MET ONZE DIERENAMBULANCE	31
ONZE PARTNERS	31
BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS EN TARIEVEN	32

ONZE SPONSORS

Elst

Rhenen

Wageningen

DIERENAMBULANCE
NEDERRIJN

Heelsum

Oosterbeek

3

BESTUURSNIEUWS

De natuur is ontwaakt

De winter ligt alweer achter ons als dit magazine verschijnt. Een periode waarin het steeds vroeger en langer donker wordt en de dag jammer genoeg alsmat korter. Maar de winter heeft ook een functie. In de winter komt de dierenwereld tot rust. Sommige dieren houden een winterslaap of zoeken een winterschuilplaats op. Vogels daarentegen zoeken ons juist vaker op, zeker als we ze extra voedsel aanbieden in de tuin of op het balkon.

Met de winter laat de dierenambulance een relatief stille periode achter zich, want in de wintermaanden hebben we altijd minder hulpvragen.

Er worden weinig jonge dieren geboren, vogeltjes vallen nog niet uit het nest. De egels die ons in de herfst zoveel zorgen baarden omdat er veel ziek waren, zijn uiteindelijk in winterslaap gegaan. De relatieve rust biedt de gelegenheid om voor de dierenambulance even de balans op te maken: waar staan we en waar willen we naar toe? Wat kan er nog beter en wat moeten we daarvoor doen?

De grote verbouwingen aan onze meldpost zijn achter de rug. Natuurlijk blijft er altijd nog wel iets over dat nog aangepakt moet worden. Onze provisorische berging moest worden vervangen door een nieuwe. En we hebben nu eindelijk een fietsenstalling. Er is hard gewerkt aan het nieuwe intranet. Met dit intranet kunnen medewerkers overzichtelijk en snel alle informatie vinden die van belang is voor hun werkzaamheden bij de dierenambulance. We zijn bezig met het samenstellen van een jeugdmagazine, waarmee we jongeren kennis willen laten maken met het werk van de dierenambulance maar ook de zorg voor (huis)dieren en voor de natuur in bredere zin willen bevorderen. Tevens staat een voorlichtingsproject voor scholen in de steigers. Daarover kunnen we in een volgend magazine meer vertellen.

Aan het eind van het jaar werden we opgeschrikt door de uitbraak van de vogelgriep. In een aantal regio's werden wilde vogels daarvan het slachtoffer en later was er melding van de uitbraak van vogelgriep onder pluimvee. We hebben onmiddellijk een protocol samengesteld dat medewerkers instructies geeft over hoe te handelen in het geval van verdachte vogels en er zijn beschermingsmiddelen aangeschaft. We waren dus goed voorbereid maar gelukkig zijn in onze regio geen gevallen van vogelgriep aangetroffen.

En net toen we dachten dat de lente in zicht kwam, werden we verrast door een koudegolf en een langere periode met echt winters weer. Geen pretje voor de dieren in de natuur. Soorten als de ijsvogel en de zilverreiger hebben dan zwaar te lijden omdat ze niet bij hun voedsel in het water kunnen. De zwakste dieren overleven de kou niet. Maar even snel als de kou was gekomen, was hij ook weer voorbij. Stonden we de ene week nog op de schaats, de week daarna konden we al in korte broek op de fiets. Een bijzondere ervaring. Wat zal de lente nog meer voor ons in petto hebben? Laten we met volle teugen genieten van al het moois om ons heen, maar vooral zorgen dat we de natuur niet verstoren.

LINDA WELGRAVEN

VERTEL EENS IETS OVER JEZELF

Mijn naam is Linda Welgraven, ik ben 32 jaar en sinds zo'n 2,5 jaar vrijwilliger bij de Dierenambulance. Ik woon samen met mijn lieve poes Muis, welke ik samen met een collega heb opgehaald n.a.v. een melding. Later heb ik haar geadopteerd en we zijn vanaf dag één echt dikke maatjes.

WELKE OPLEIDING HEB JE GEDAAN EN WELK WERK DOE JE?

Mijn opleiding en huidige baan kunnen bijna niet verder uit elkaar liggen. Ik heb de opleiding HBO Facility Management afgerond en ik ben een aantal jaren werkzaam geweest als contract-beheerder bij een technisch commercieel bedrijf, maar inmiddels werk ik 1x in de week in de

winkel van Moosecamp (tipi- en belltentkamperen) en ben ik bushcraftinstructrice bij Siegurd.nl. Ik geef cursussen en workshops op gebied van natuurvaardigheden zoals het maken van vuur zonder moderne middelen, het maken van prachtige mandjes van dennennaalden of berkenbast, buiten koken, buiten slapen etc etc. Ontzettend gaaf om te doen!

HEB JE HOBBYS?

Mijn werk én vrijwilligerswerk! Beiden vind ik heel leuk om te doen. En ik zit graag met vrienden en een goed biertje rondom het kampvuur om vervolgens in de hangmat buiten te slapen. Oh, en hoe ouderwets ook, maar ik hou van puzzelboekjes....

WAAROM BESLOOT JE BIJ DE DIERENAMBULANCE TE SOLLICITEREN?

Bijna vier jaar geleden kreeg ik een zware burn-out, gevolgd door een zware depressie en verslaving. Na zo'n 1,5 jaar probeerde ik langzaam weer stapjes te zetten richting 'de grote mensenwereld' en mijn leven anders in te delen. Ik ben altijd al dol geweest op dieren en het leek mij een goede, laagdrempelige stap om weer wat verantwoordelijkheid op me te nemen, me nuttig te kunnen voelen en weer een beetje onder de mensen te komen. Het heeft me enorm goed gedaan en ik vind het werk en collega's zo leuk, dat ik vrijwilliger ben gebleven.

WELKE SPANNENDE OF LEUKERIT IS JE HET MEEST BIJGEBLEVEN?

Meerdere. De meest aangrijpende was wel een melding van een (jonge) eigenaar en zijn puppy. De puppy was aangereden en de toestand was nog onbekend. De jongen gaf zichzelf enorm de schuld van de situatie. Eenmaal bij de dierenarts kwam de moeder van de jongen ook en die vertelde aan mijn collega een schrijnende situatie m.b.t. de jongen. De puppy was zijn maatje geworden en de situatie kwam dus als een klap aan. Ze waren dan ook enorm opgelucht om te horen dat de puppy met de schrik vrijgekomen was. Toen ik de moeder dat vertelde, viel ze in mijn armen en huilde uit dankbaarheid. Dat was een

moment waar ik zelf ook even moest slikken. Ik denk nog vaak aan de jongen en vraag me nog steeds regelmatig af hoe het nu met hen zou gaan.

Het mooie is, het volgende moment sta je tot aan je enkels in de bagger om een moeder-eend te vangen die een gebroken poot heeft, een damhertkalfje biest te geven of sta je met de brandweer in de hoogwerker om een kat uit de boom te halen. Het werk is zo divers!

WAT VIND JE HET LEUKSTE OM TE DOEN?

De 'crisissituaties'. Situaties waarbij snel, adequaat handelen wordt vereist. Het zijn vaak ook wel de meest tragische meldingen, maar ik krijg er een 'kick' van om in die situaties iets te kunnen betekenen. Soms hebben ze een goede afloop voor zowel mens als dier en dat geeft enorm veel voldoening.

ZIJN ER DIEREN DIE JE LIEVER NIET TEGENKOMT

Nee, bij mij kan je met ieder dier aankomen! Zelfs met slangen en andere reptielen, die vind ik fascinerend. Afgelopen zomer zijn een collega en ik nog twee uur bezig geweest een grote ringslang van bijna 1,5 meter achter uit een houthok te vangen. Toch was dat wel even spannend hoor, ondanks dat ringslangen zeer zelden bijten. We kregen na afloop een luid applaus en een hele mooie donatie!

WELK VERSCHIL ZOU JE WILLEN MAKEN?

Mensen bewuster maken van dier en natuur in het algemeen. Bij meldingen probeer ik ook vaak toelichting te geven. Vaak is er onwetendheid. Een simpel voorbeeld zijn de honderden telefoontjes in de lente over jonge vogels die nog niet kunnen vliegen. Veel mensen weten niet dat veel vogels pas op de grond leren vliegen en dat dus een klein, jong vogeltje stil in een hoekje niet altijd betekent dat het hulp nodig heeft.

WAT ZOU JE TEGEN IEMAND WILLEN ZEGGEN DIE OVERWEEGT BIJ DE DIERENAMBULANCE TE SOLLICITEREN?

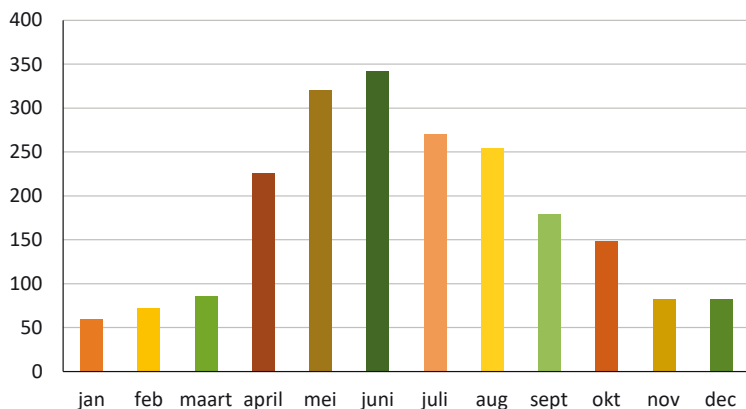
Doen! Ik zie eigenlijk alleen maar voordelen, met welk motief je ook vrijwilliger zou willen worden. Contacten opdoen, nuttig voelen, opbouwen van zelfvertrouwen, gezelligheid. Maar je komt ook op bijzondere plekken, komt bijzondere dieren tegen en het is erg dankbaar werk.

HOEVEEL DIEREN HIELPEN WIJ IN 2020?

Het afgelopen jaar werd onze hulp ingeroepen voor een totaal aantal van 2126 dieren. Vaak hebben we het heel erg druk en soms is het wat rustiger. De winter is voor de dierenambulance een rustige periode. Het voorjaar en de zomer zijn daarentegen juist erg druk. Dat is goed te zien in onderstaande figuur, die het aantal hulpvragen per maand in 2020 weergeeft. In voorjaar en zomer krijgen we drie tot vier keer zoveel hulpvragen als in de winter.

Aantal meldingen per maand 2020

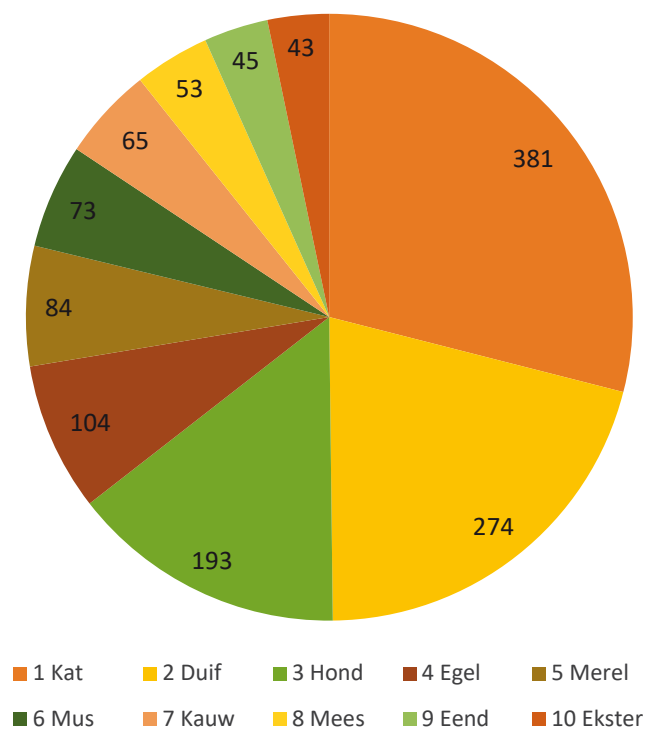

Voor welke dieren kregen wij de meeste hulpvragen? Als we een Top-10 opstellen van alle dieren die wij hebben geholpen, blijkt dat katten met een totaal aantal van 381 op nummer één staan, gevolgd door duiven en honden op nummer twee en drie. Zouden we echter alle soorten vogels bij elkaar optellen, dan verdringen die de katten met stip van de eerste plaats.

Een groot aantal hulpvragen over katten betreft een aanrijding. Ook krijgen we veel vragen over vermiste of gevonden katten. Hulpvragen over honden betreffen eveneens veel vermiste of gevonden honden. Soms is er een vraag om vervoer van hond of kat naar een dierenarts of kliniek. Evenals andere vogels waarover we hulpvragen krijgen, worden duiven vaak als jong vogeltje gevonden of door een kat of ander dier gepakt. Veel vogels zijn ergens tegenaan gevlogen, de raamslachtoffers. De meeste egels worden in de zomer of het najaar aangemeld: het betreft vaak zieke of aangereden egels. In het najaar krijgen we ook hulpvragen over egels die te klein of te mager zijn om de winterperiode te kunnen overleven.

De lijst met dieren waar de dierenambulance hulp aan verleend is lang en divers. Naast de dieren uit de Top-10 wordt bijvoorbeeld ook gereden voor een slang, een ree, een bunzing of een kaketoer. Zelfs de Mexicaanse Roodmus komt voor op de lijst!

Top-10 hulpvragen naar dier

HANDHAVEN IN DE NATUUR

Als het zonnetje vaker schijnt willen we graag naar buiten. Sinds Corona ons in de greep heeft is dat verlangen alleen maar toegenomen. Zonder sport en zonder terrasjes, trekken we massaal naar park en bos voor enig vertier. Hoe houdt de natuur zich onder al die drukte? We vroegen het Antwan Gerichhausen, toezichthouder en handhaver bij de gemeente Renkum.

Hart voor de natuur

“Groen en buiten is waar mijn hart ligt”, zegt Antwan, “daar kan in mijn ogen geen mooi kantoor of gebouw tegenop”. Antwan heeft een breed takenpakket: toezicht en advies op kapvergunningen, controle van visserij, faunabeheer en afhandeling van wildaanrijdingen, afval in de wijk en het buitengebied, evenals toezicht op jeugd en recreatie. Ook hulpverlening hoort bij zijn taken, denk daarbij aan een verkeersongeval of sociale ondersteuning bij conflictsituaties.

Afgelopen jaar was lastig volgens Antwan, met name door de Coronamaatregelen die mensen beperken in hun vrijheid. “Dat is echt weleens vervelend, een confrontatie met anderen. Het meeste plezier haal ik toch uit zaken die me dicht bij de natuur brengen, zoals faunabeheer en samenwerking met collega’s in bos en natuur, aan de

weg of in de wijk. Zeker onze mooie omgeving van polderlandschap, bos, de heuvelachtige stuwwallen en heidevelden geven veel plezier. Als je er goed naar kijkt blijft het je verbazen wat het te bieden heeft.” Maar er is een keerzijde.

Wildslachtoffers

De periode van maart tot en met juni is het drukst, zeker voor wat betreft aanrijdingen met wilde dieren. “Ree, vos en das zijn het meest betrokken bij incidenten en zijn het vaakst verkeersslachtoffer omdat ze onbewust worden opgejaagd door mensen, die van de natuur willen genieten. Mensen moeten toch echt beter beseffen dat ze als bezoeker van bos en natuur te gast zijn in de woonkamer van deze dieren. Je bewegen in hun veilige

omgeving, of met je loslopende hond, kan tot gevolg hebben dat ze in paniek wegvluchten, verkeersslachtoffer worden of zich vastlopen in een omheining.

Antwan werkt regelmatig samen met de dierenambulance. Over de samenwerking is hij goed te spreken. “Ik moet er niet aan denken dat ik voor alle meldingen met betrekking tot dieren ingezet word en ben blij ben met jullie aandeel in het verzorgen van de meldingen die binnenkomen. Ik heb veel respect voor de mensen die zich belangeloos inzetten om dieren te helpen die dat nodig hebben. Een wild dier blijft altijd lastig om in geval van letsel goed te verzorgen en kwesties als leed en terugkeer in de natuur zijn bij wilde dieren altijd lastig. Het aanrijden van een dier met hoge snelheid

is bijna altijd fataal en dan rest vaak onnodig lijden stopzeten door afschot. Hiervoor is begrip nodig hoe vervelend dit soms ook is.”

Ruim op en pas je aan

Antwan's grootste ergernis is de rotzooi die mensen achterlaten in de natuur, naast het verstoren van het wild. “Neem gewoon je afval mee terug, als je iets kan meenemen voor onderweg, dan kan je dat kleine beetje wat overblijft best nog even in je zak houden om thuis in de prullenbak te gooien. Een kleine moeite die een grote bijdrage levert aan een schone natuur.” Gelukkig maar dat in 2022 statiegeld op blik en flesjes wordt ingevoerd, dat scheelt hopelijk al een heleboel rommel in de natuur.

Antwan begrijpt dat zeker nu, iedereen de behoefte heeft om even naar buiten te gaan. “Er is genoeg ruimte voor een ieder maar gun dat ook aan elkaar. Het advies is niet met zijn allen op hetzelfde moment op dezelfde plaats willen zijn. Pas je een beetje aan als het druk is. Ga op een ander moment of naar een ander plaats. Zeker in het voorjaar waar jong leven wordt geboren moet je op je hoede zijn voor verstoring van wild. Pas je aan de omstandigheden aan. Wees je bewust dat je in hun 'huiskamer' te gast bent. Houd je hond aan de lijn in die periode en zeker onder controle. Blijf op wegen en paden die daarvoor bedoeld zijn.”

GEEN SNEEUWPRET

De sneeuw die we in februari hebben gehad heeft veel vogels in de problemen gebracht.

Foto Rinie Kuiper

Zo ook deze prachtige buizerd uit Oosterbeek, die door wandelaars werd gevonden en bij ons op de centrale meldpost is afgegeven. Helaas was de buizerd al zo verzwakt dat hij kort daarna toch is overleden. Veel vogels die gevonden werden waren ondervoed geraakt en daardoor verzwakt. Of ze waren (waarschijnlijk) verblind door de sneeuw en daardoor tegen ramen gevlogen. Er zijn vooral meerdere verzwakte snippen gevonden en helaas ook een aantal doodgegaan, net als de buizerd. De raamslachtoffers hebben zich veelal hersteld en konden na een nacht rust en voer weer terug in de natuur. We zijn blij dat veel mensen ons hebben gebeld nadat ze een vogel bewegingloos in de sneeuw hebben gevonden. Zonder hun hulp hadden zij het waarschijnlijk niet gered.

“WIJ REDDEN MENS EN DIER”

Tijdens een melding voor een gewonde zwaan op het ijs hebben we kennis gemaakt met Patrick en Nick, brandweermannen bij de brandweer in Wageningen. Nieuwsgierig geworden hebben we een afspraak gemaakt om meer inzicht te krijgen in hun werk bij de brandweer.

De post in Wageningen bestaat uit 45 mannen, vrouwen zijn er op dit moment niet. Er zijn geen beroepskrachten, uitsluitend vrijwilligers. Per uitruk of oefening krijgt men wel een kleine vergoeding.

Eens per drie weken heeft iedereen een hele week dienst,

Op de kazerne hangt een scherm waarop men kan zien wie er beschikbaar is. De brandweermannen hebben een pager die hiermee verbonden is. Als er een calamiteit is volgt er vanuit de alarmcentrale waar de melding binnenkomt automatisch een oproep naar alle brandweermannen. Bij een oproep kan men op de pager al zien wat voor soort melding het is en rekening houden met de kleding die op de kazerne moet worden aangetrokken. Zodra men buiten het gebied is wordt automatisch geregistreerd dat men niet beschikbaar is.

De vier kerntaken van de brandweer zijn brandbestrijding, technische hulpverlening zoals bij ongelukken, waterongevallen en IBGS-Incidenteel Bestrijding Gevaarlijk Stoffen. Er zijn sinds 1 januari 2014, 25 Veiligheidsregio's. Wageningen valt onder de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.

Nick werd ongeveer vijf jaar geleden gevraagd of hij vrijwilliger wilde worden, daar heeft hij bijna een jaar over nagedacht: “Het is niet zomaar een baantje dat je neemt. Als je de beslissing neemt is de intentie om dit voor langere tijd te doen”. Patrick loopt al wat langer mee, inmiddels dertien jaar. Een vriend zat al een aantal jaren bij de brandweer en heeft hem uitgenodigd om een keer te komen kijken, “ik was meteen verkocht”.

er zijn drie teams van ongeveer vijftien man. De vrijwilligers die in Wageningen werken en toestemming hebben van hun werkgever kunnen voor een calamiteit overdag worden opgeroepen. Degenen die verderaf werken zijn inzetbaar na hun werk en in de weekenden. Dat betekent dus wel dat men binnen de woonplaats woonachtig moet zijn. Er wordt met vaste secties gewerkt zodat men weet wat men aan elkaar heeft. Het is echt teamwork.

Als er een melding binnenkomt worden alle bezigheden direct gestopt en zorgt de vrijwilliger dat hij binnen twee à drie minuten op de kazerne is. In de remise hangt een bord wie welke werkzaamheden gaat doen. Bij een brand gaat dat anders omdat er dan geen tijd te verliezen is en worden de werkzaamheden in de tankauto verdeeld. Elke seconde telt en de auto moet binnen zes minuten op weg zijn. Er

worden meerdere mensen opgeroepen, maar niet iedereen gaat mee. Bij een prio-1 melding gaat wie het eerste aanwezig is mee, zodra de auto vol is vertrekken ze. Wanneer het een grote calamiteit is kan er assistentie worden gevraagd aan een ander korps.

Op de vraag wat het meeste indruk achterlaat geven beiden als antwoord de slachtoffers die ze tegenkomen. "Het kan ook voorkomen dat het een bekende is die je bijvoorbeeld moet reanimeren. En dat is dan wel schrikken." Per sectie zijn er ongeveer vier collega's die een interne opleiding hebben gevolgd om collega's bij te staan wanneer er behoefte is aan ondersteuning na een schokkende of traumatische gebeurtenis. Er wordt dan gekeken of er nog vervolgstappen nodig zijn.

De dierenambulance roept een paar keer per jaar de brandweer om hulp voor een dier in nood. Ze ervaren dit als zinvol en het hoort gewoon bij het werk, het is een serieuze melding. Patrick en Nick zijn beiden al vaker ingezet om dieren te helpen en vinden het geen probleem, ze zijn er voor mens en dier. Nick is zelf ook een kattenmens en kan zich goed voorstellen hoe het voelt als je dier in nood is.

In sommige gevaarlijke situaties kan de medewerker van de dierenambulance weinig doen, die staat er dan bij en kijkt er naar. Maar in het algemeen is de brandweer tevreden over de samenwerking.

Patrick vertelt over een voorval met een koe. "We kregen een melding op de pager van een koe in de boom, dan kijk je raar op. Het bleek dat de koe zich had vast gelopen tussen twee bomen die in V-vorm tegen elkaar stonden. We hebben dat beest er toen uitgehaald."

We vragen of er dingen zijn die frustreren. "Af en toe komt er een melding binnen door een storing in bijvoorbeeld een brandmeldsysteem. Als je aangekleed klaar staat krijg je te horen dat er niets aan de hand is, dan baal je toch dat je er voor niets bent. Ook omstanders die toch dichterbij willen komen, even onder de afzetting door, worden op een nette manier op afstand gehouden. Het is ook vervelend wanneer je een melding hebt en er rijdt op weg naar de kazerne iemand voor je met 30 km per uur."

Tot slot is het belangrijk dat de brandweer de gelegenheid krijgt om hun werk te doen. Wij als dierenambulance zijn blij dat wij regelmatig op hun kennis en kunde kunnen terugvallen.

GEWONDE ZWAAN OP HET IJS

Tijdens de ijsskoude week in februari kregen we meerdere meldingen over een gewonde zwaan op het ijs. De zwaan zat zo'n 30 meter van de kant in een wak in het dunne ijs. Onmogelijk voor ons om daar bij te komen.

Na onze vraag om assistentie kwamen vier brandweerlieden naar de dijk achter de Veerweg in Wageningen. Twee van hen hadden een thermopak aan. Zij zijn aan een lijn het ijsskoude water in gegaan. Toen ze bij de zwaan kwamen maakte deze gebruik van het spoor in het ijs dat de brandweer had gemaakt en vloog weg.

De brandweerlieden wilden toch nog een tweede poging doen omdat de zwaan gewond was. Bijna lukte het. Door de gladheid en het feit dat een zwaan in het water toch mobieler is dan de mens kon hij op het laatste moment weer ontsnappen.

De volgende dag, na weer een aantal meldingen dat hij nu toch echt in het ijs vast zou zitten, zijn we weer gaan kijken. Kort voordat wij er waren is de zwaan weggevlogen, we hebben hem niet meer kunnen vinden. Hopelijk herstelt de wond zonder grote problemen.

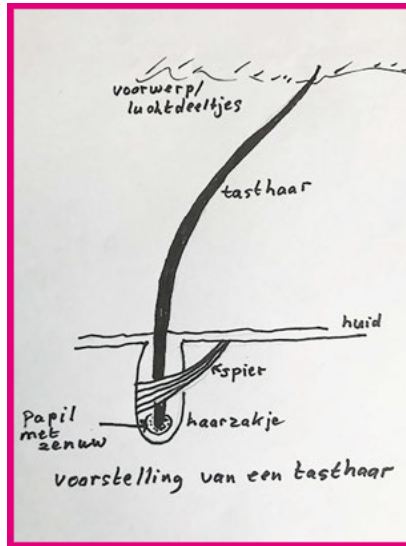
Grote dank aan de brandweer Wageningen en vooral aan de twee heren die het water zijn ingegaan. Jullie zijn toppers.

TASTHAREN VAN DE KAT

Veel mensen denken dat katten goed kunnen zien. Toch is dat niet zo. Hun gezichtsvermogen op korte afstand is juist niet scherp. Wanneer een kat dicht bij iets is, bijvoorbeeld bij een prooi, kan hij geen kleine bewegingen zien. Dan komen zijn tastharen (ook snorharen genoemd) goed van pas.

receptoren en spieren om de tastharen te bewegen. De kat voelt daardoor de geringste aanraking en kan zelfs luchtstromingen waarnemen. De opgevangen signalen worden naar het zenuwstelsel en de hersenen van de kat gestuurd, ook terwijl de kat beweegt.

Waarom tastharen?

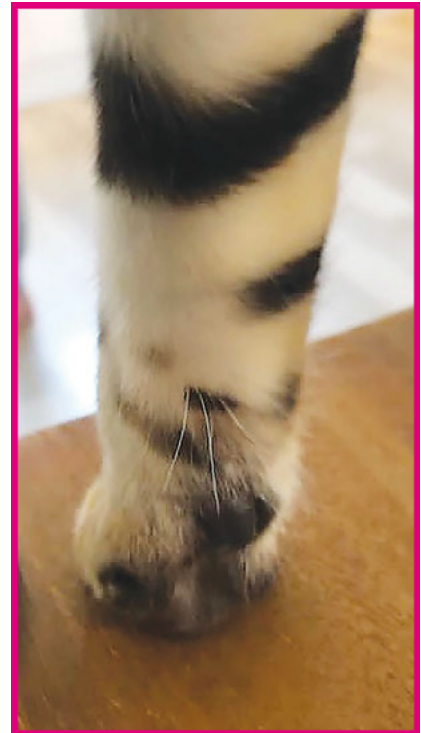
Katten hebben op verschillende plaatsen tastharen: op hun bovenlip (aan beide kanten van de neus), boven hun ogen, op hun oren én op de achterkant van hun voorpoten. Tastharen zijn niet zomaar gewone haren. Ze zijn namelijk langer en dikker en dieper geworteld dan gewone haren. Het zijn zeer gevoelige tastorganen, die veel informatie aan de kat doorgeven, bijvoorbeeld door te meten hoe ver dingen van hun kop en lichaam zijn verwijderd.

Aan de basis van iedere haar zit een kussentje. In dat kussentje, een follikel, zitten o.a. zenuw-

De snorharen in het gezicht helpen om zich te oriënteren en de ruimte te berekenen en op beweging te anticiperen. Dit komt goed van pas wanneer de kat zich door een kleine doorgang in een hek wil wurmen of wanneer de kat zich in het donker beweegt. Zo helpen de tastharen de kat om afstanden in te schatten en om veranderingen in hun omgeving op te vangen. Ze zijn vooral van nut bij nachtzicht.

Misschien is het je nooit opgevallen maar katten hebben ook tastharen op de voorpoten. Aan de achterkant van de voorpo-

ten, nabij de vijfde teen van de voet, zit een klein plukje stijve haren. De kat kan de tastharen bewegen en zo precies voelen waar de prooi zich bevindt. Dit is belangrijk voor het jagen.

Ook vormen de tastharen een onderdeel van de lichaamstaal van de kat. Een bange kat legt ze plat tegen de wangen, bij een agressieve of een alerte kat steken ze naar voren. Een kat die zich ontspannen voelt, heeft ze opzij gericht staan.

Tastharen nooit knippen!

Katten hebben snor- en tastharen omdat ze die nodig hebben. Wanneer de tastharen worden geknipt raakt de kat gedesoriënteerd. Dit kan heel verwarrend en beangstigend zijn omdat de kat zo een deel van zijn zintuigen verliest.

EGELS HOEVEN NIET GESCHOREN

Vorig jaar waren er alarme- rend veel meldingen van egels die verminkt en zelfs dood gevonden werden na een ontmoeting met een grasmaaier of tuinvork. De meeste waren het slachtoffer van de robotmaaier. Wanneer de rand van de robot- maaier hoog staat afgesteld, rijdt het over jonge egels heen die dan geraakt worden door de messen. Omdat de egels in het donker het meest actief zijn raden we het af om de maaier 's nachts te laten rijden. Zodra de dagen warmer worden zullen de egels uit hun winterslaap komen.

Met de lente op komst gaan we massaal in de tuin werken en planten verzetten ter voorbe- reiding van een gezellige stukje natuur om het huis. Maar let op de egels die thans nog in winterslaap ergens onder een struik, takken of bladeren lig- gen te pruttelen. Wees alert en voorzichtig wanneer blade- ren, takken en planten worden weggehaald. Je steekt zo een tuinvork door een slapende egel. Als we met z'n allen oplet- ten kunnen wij voor de egel een groot verschil maken.

Egels hebben het sowieso moeilijk de laatste jaren. Door de droge zomers is er weinig voedsel te vinden. Egels eten onder meer slakken en insecten en door de droogte zijn deze dieren dieper in de grond gekropen. Daardoor gaan de egels te mager hun winterslaap

in waardoor ze soms niet eens meer wakker worden, ze over- lijden in hun slaap. Je kunt een egel helpen door droge brokjes

kattenvoer in een schaalje in je tuin neer te zetten samen met een laag schaalje gevuld met water.

ER OP UIT

In de rubriek 'Er op uit' presenteren we wandelroutes die het absoluut waard zijn om de wandelschoenen aan te trekken en de natuur in te trekken.

NEDERRIJNSE KLOMPENPAD

Afstand 27, 20, 17 of 7 km

Deze mooie, afwisselende wandeling loopt voor een groot deel door de regio van onze dierenambulance. Ontdek de prachtige natuur en weidse vergezichten vanaf de stuwwallen bij Wageningen, Renkum, landgoed Duno en Heveadorp. Geniet van de wandeling door uiterwaarden, langs dijken, door het arboretum van Wageningen, langs steenfabrieken, kasteel Doorwerth, een stuw en het varen naar de overkant van de Nederrijn.

Klompen aan, rugzak op en gaan!

Afstand en startpunt

De route loopt aan de noordkant van de Nederrijn van Wageningen naar Heveadorp en langs de zuidkant van Driel naar Randwijk en v.v. De totale afstand van het Nederrijnsepad is 27 km, maar het is ook mogelijk om de afstand in te korten tot 20 km, 17 km of 7 km.

Het startpunt is bij Manege de Fruithof, Dorpsstraat 5 in Heteren maar er zijn ook andere opstappunten waar je kunt starten:

- Veerstoep, Veerweg in Renkum
- Hotel de Wageningse Berg, Generaal Foulkesweg 96 in Wageningen
- Drielse Veer, Veerweg in Oosterbeek
- Randwijkse Rijndijk in Randwijk

Markering

De route is in twee richtingen aangegeven met een paarse markering in de vorm van een klomp, zodat u zowel links- als rechtsom kunt wandelen. Door gebruik te maken van de veren en/of A50-brug bij Heteren is de route te verkorten tot:

- 20 km via het Renkumse veer
- 17 km via het Lexkesveer en de A50-brug
- 7 km via het Renkumse veer en de A50-brug

NB Omdat niet alle veren het hele jaar varen is het niet altijd mogelijk om de gehele route te lopen. Je kunt er dan voor kiezen om een deel van het klompenpad te lopen.

Het Lexkesveer vaart zeven dagen per week. Het Renkumse veer vaart niet in de winter. Het veer bij Driel heeft wisselende vaartijden. Check de vaartijden vooraf op internet.

Meer informatie is te vinden op de volgende websites:

<https://klompenpaden.nl/klompenpad/nederrijnsepad/>

<https://klompenpaden.nl/bestelformulier-folders/>

[bestelformulier-klompenpadfolders-gelderland/](https://klompenpaden.nl/bestelformulier-klompenpadfolders-gelderland/)

DRIEMAAL IS .....KAT OF EZEL?

Rond 20.30 uur komt er een melding binnen van een klagende kat die hoog in een boom zit.

Vanwege de avondklok, het feit dat het donker is én omdat de kat nog niet zo lang in de boom lijkt te zitten moeten we de melder helaas zeggen dat we niet komen. Regel is dat een kat minimaal 24 tot 48 uur in een boom moet zitten voordat wij de brandweer om hulp mogen vragen. Het blijkt dat de kat al sinds de ochtend in de boom zit. We spreken af dat de melder ons de volgende ochtend terugbelt als de kat er nog zit. Om 8.00 uur worden we weer gebeld, de kat is zelfs nog hoger geklommen en zit nu op ongeveer acht meter hoogte.

Wij bellen de brandweer en zij komen ter plaatse om het dier met de hoogwerker uit zijn benarde positie te bevrijden. Inmiddels is de eigenaar gevonden. De eigenaar vertelt ons dat dit katje erg ondernemend is: het is al de derde keer dat hij uit een boom wordt gehaald door de brandweer. Na zijn hachelijke avontuur gaat hij mee huiswaarts. Hopelijk is dit nu de laatste keer dat de brandweer voor de kat moet uitrukken. Bedankt heren van Brandweer Veenendaal, fijn dat we altijd op jullie kunnen terugvallen

DE CARRIÈRE VAN EEN HULPHOND

Met behulp van een professioneel opgeleide hond kunnen mensen met een beperking hun grenzen verleggen. KNGF Geleidehonden leidt verschillende typen hulphonden op, elk type hulphond met een andere taak. Een blindengeleidehond brengt zijn blinde of slechtziende baas veilig van A naar B. Een assistentiehond helpt mensen met een lichamelijke beperking bij dagelijkse handelingen. Buddyhonden bieden sociale steun, bijvoorbeeld aan kinderen met een fysieke beperking of autisme. We zijn nieuwsgierig naar hoe de selectie en opleiding van hulphonden verloopt en spreken daarover met mobiliteitsinstructeur Anita Lasaroms en Elise van Ginkel, baas van blindengeleidehond Nanja.

Drie geschikte rassen

Niet elk hondenras is geschikt om als hulphond carrière te maken. Drie bekende rassen voldoen goed: labradors, golden retrievers, Duitse herders en de kruisingen van deze rassen. Ze werken graag voor een baas en hebben het juiste formaat om hun baas te begeleiden. Maar ook karaktereigenschappen en of zij hun werk lang en met plezier kunnen doen zijn belangrijk.

Fokgastgezin en puppypleeggezin

Een hulphondenpup wordt geboren in een fokgastgezin.

Daarna gaat de pup naar een puppypleeggezin waar het eerste jaar wordt doorgebracht. In het pleeggezin leert de pup de wereld kennen, wordt gesocialiseerd en krijgt de basiscommando's aangeleerd. "Alles onder begeleiding van een instructeur die meekijkt hoe het met de hond verloopt en wijst op eventuele aandachtspunten", zegt Anita Lasaroms.

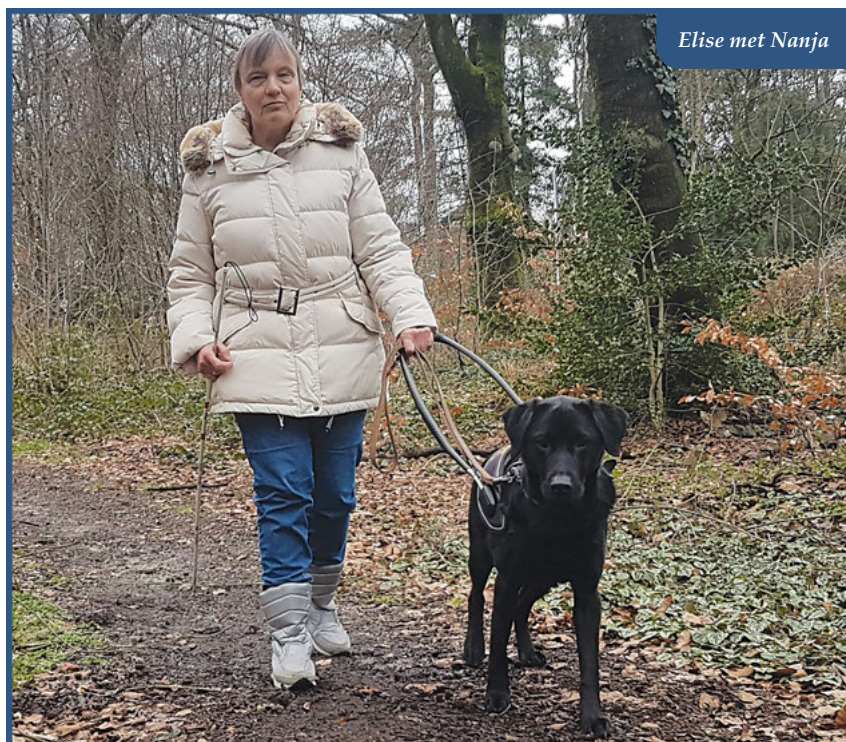
Naar school

Met gemiddeld veertien maanden gaan de jonge honden naar school, bij KNGF in Amstelveen of bij één van de samenwerkingspartners, zoals Anita en

Peter Lasaroms. Maar eerst leggen ze een examen af in de vorm van een stadswandeling waarbij de instructeur kijkt hoe ver de jonge hond is. Is de hond klaar voor de opleiding of moet nog een extra zetje worden gegeven? Vervolgens starten ze met de jonge hondentraining en dan de BAT, de basistraining. "Er wordt goed gekeken wat de hond nodig heeft", legt Anita uit. "Alles staat in het belang van de hond. De hond krijgt nu met veel meer mensen te maken. Voor de één werkt dat prima maar voor sommige honden is een kleinere roedel fijner. Die komen bij ons. Op dit moment hebben wij vijftien honden."

De training

"We zijn van de vroege ochtend tot de late avond met de honden bezig, maar het gaat niet alleen om trainen", zegt Anita. "Tweemaal per dag hebben de honden een trainingssessie, hoe lang hangt af van de ontwikkeling van de hond. Het tuig wordt aangewend. Ze weten al uit het pleeggezin: dekje aan is werken. Onderweg zijn er allerlei hersenbrekers

Elise met Nanja

die de hond moet oplossen. De hond leert dat hij één meter breed en twee meter hoog is. Dus hij moet niet alleen leren de commando's van de baas te volgen maar ook kunnen optreden als een situatie voor de baas gevaarlijk is, zoals een laaghangende tak of een opgebroken stoep." Hulphonden worden getraind op basis van het belonen van positief gedrag. En naast de training krijgen ze volop tijd en ruimte om lekker te rennen en te spelen. Tuigje uit is vrij!

Blindengeleidehond of een andere carrière?

Op verschillende momenten wordt naar de talenten van de hond gekeken legt Anita uit. "Heel belangrijk is de socialisatie in het puppypleeggezin, anders krijg je dat later terug geserveerd. Deinen ze nergens voor terug als ze op weg zijn, in winkels, op stations? In de opleiding is vervolgens belangrijk of de hond zich nieuwsgierig toont, graag werkt, op zoek gaat naar oplossingen en een goede zelfstandigheid heeft. Maar soms valt op dat een hond emoties opmerkt, of heel erg gericht is op kinderen. Die heeft talent om buddyhond te worden. Wij geven dat aan en KNGF beslist."

Matching van baas en hond

Als de opleiding ten einde loopt, wordt gezocht naar een ideale match voor de bijna afgestudeerde hond, die natuurlijk nog wel een afsluitend examen moet doen. Woont de cliënt

alleen of in een gezinssituatie? Hoe ziet zijn of haar dag er uit? Iemand die graag lekker doorloopt koppel je het liefst aan een vlotte hond. Heeft een dier een sterke werklust, dan wordt hij gematcht met een ondernemende cliënt. "Wij zien drie of vier cliënten voor een bepaalde hond om te kijken of het goed gaat komen", zegt Anita. "Bij een eerste hond heeft de cliënt vaak nog geen verwachtingen, bij een volgende hond ga je automatisch vergelijken." Dat beaamt Elise van Ginkel volmondig: "Nanja is mijn vijfde geleidehond. Ik ben begonnen met een Duitse herder en had daarna vier retrievers. Bij de eerste hond vind je alles wat de hond doet geweldig, want alles is beter dan met een witte stok lopen. Bij de volgende hond denk je sneller dat de vorige hond het beter kon. Dat is natuurlijk heel oneerlijk, want met de vorige heb je jaren gelopen dus die is overal beter in. De nieuwe heeft pas net zijn rijbewijs."

Nazorg

Als de match is gemaakt, krijgt het nieuwe koppel nog één of twee weken instructie waarin de baas leert over de verzorging en het duo leert samenwerken. Natuurlijk zijn er veel vragen. "Bovenaan staat de vraag, 'kan ik mijn hond loslaten, komt hij wel terug?'" , volgens Anita. "Direct gevolgd door de vraag 'hoe weet ik of mijn hond heeft geplast of gepoept?'" Elise heeft tegenwoordig niet veel vragen meer. "Misschien had ik bij mijn eer-

ste hond allerlei vragen, maar dat is zo lang geleden. Niet dat ik nu alles weet, maar na 40 jaar met een geleidehond weet je veel wél. Loslopen is in het begin altijd een hot item en dat moet even wennen, want niet elke hond komt meteen heel snel terug. Nanja gelukkig wel!"

Om samen een goed duo te vormen is meestal een half jaar nodig. De instructeurs blijven nazorg bieden. Ook als de combi 'af' is, volgt een jaarlijks bezoek waarin de instructeur beoordeelt of de hond gezond is, zijn werk goed doet en de match met de cliënt nog steeds klopt. "Net als bij mensen blijft een leven lang leren belangrijk", voegt Anita toe, "want steeds zullen zich nieuwe situaties voordoen, totdat de hond met pensioen gaat." Daar moet Elise voorlopig nog niet aan denken, want een hond betekent heel veel voor haar. "De hond helpt mij op straat bij het veilig lopen, het omzeilen van obstakels, het zoeken van deuren. Maar het allerbelangrijkste is dat ik me geen leven zonder hond kan voorstellen. Het is een maatje en ik voel me er veilig bij. Ik ben opgegroeid met honden en had al een geleidehond vanaf het moment dat ik uit huis ging. Een gewone hond zou ingewikkeld zijn, maar deze honden zijn zó geweldig goed opgeleid!"

Met dank aan Anita Lasaroms van Dogs for Care, Elise van Ginkel en KNGF Geleidehonden, geleidehond.nl

VOGELGRIEP: OPGEPAST BIJ DODE WATERVOGELS

Vogelgriep is een ziekte die zeer besmettelijk kan zijn voor pluimvee zoals kippen en kalkoenen, en ook voor vogels bij mensen thuis. Vogelgriep is de verzamelnaam voor een ziektebeeld dat wordt veroorzaakt door verschillende griepvirussen. In Nederland is op een aantal plaatsen vogelgriep bij wilde (water)vogels vastgesteld en bij pluimvee. Gelukkig hebben wij in ons gebied nog geen vogels opgehaald die positief waren.

Vogels worden snel ziek na infectie met de vogelgriep. Je merkt het aan duidelijke sloomheid van een vogel en ze maken geen geluid meer. Wanneer een zieke vogel geen behandeling krijgt ontstaan ademhalingsproblemen, diarree en oogontsteking, gevolgd door plotselinge sterfte.

Het vogelgriepvirus kan worden overgebracht door contact met besmette vogels via de lucht of via vogelpoep. In zeldzame gevallen kunnen sommige van deze griepvirussen overgaan van dier naar mens. Maar dit gebeurt alleen bij direct en intensief contact tussen de besmette vogels en mensen. Het vogelgriepvirus dat momenteel actief is bij wilde (water)vogels is voor zover bekend, niet gevaarlijk voor de mens. Toch is het belangrijk

om de nodige hygiënemaatregelen in acht te nemen. Bij (water)vogels die in de vrije natuur zijn gestorven aan de vogelgriep, zal het virus vooral aanwezig zijn in de vogelpoep. Daarom moet contact hiermee zoveel mogelijk voorkomen worden.

Zou een melding binnenkomen van drie (of meer) verse kadavers van watervogels op dezelfde locatie, of van meer dan 20 kadavers van andere vogelsoorten, dan handelen wij volgens het protocol vogelgriep. Veiligheid van onze medewerkers is immers altijd eerste prioriteit. Het protocol beschrijft de werkwijze die wij volgen vanaf het moment van melding tot en met het bergen van het dier. Een kist met persoonlijke beschermingsmiddelen en materialen om de vogels te bergen staat gereed. Medewerkers dragen speciale mondkapjes, handschoenen, overschoenen en overalls bij hun werk.

Zie je meerdere dode (water)vogels op dezelfde plaats liggen, neem dan contact met ons op. Laat het kadaver liggen want deze mag nooit met blote handen worden aangeraakt. Geef de exacte locatie door en stuur eventueel een foto via whatsapp naar ons alarmnummer.

RAAMSLACHTOFFERS We hebben het bijna allemaal weleens meegemaakt: een plotse, doffe klap en een stoffige vogelafdruk op het raam. Ieder jaar vliegen honderdduizenden vogels tegen een raam aan. Sommigen moeten even bijkomen en vliegen na een tijdje weer weg, maar vaak is dit een fataal ongeluk. Gezien de hoge mate van verstedelijking wordt de kans op deze zogenoemde raambotsingen alsmaar groter. Gelukkig kunnen we wat doen om dit te voorkomen, vogels vliegen namelijk tegen ramen aan die ze gewoonweg niet zien.

Een raam is 'onzichtbaar' wanneer dit bijvoorbeeld lucht of bomen weerspiegelt. Ook komt het vaak voor bij ramen die zich tegenover elkaar bevinden, zo lijkt het alsof er zich een vrije doorgang bevindt. Tot slot vliegen veel zangvogels in blinde paniek tegen een raam wanneer zij op de vlucht zijn voor bijvoorbeeld een sperwer, al valt daar helaas weinig aan te doen.

Je kunt gelukkig zelf gemakkelijk bijdragen aan een vermindering van het aantal raamslachtoffers, namelijk door stickers aan de buitenkant van het raam te plakken. Op deze manier kunnen de vogels het raam wel zien. Je kunt hierbij denken

aan de klassieke raamstickers met vogelsilhouet of zelfgemaakte stickers (wees eens creatief). Verder loont het zich om 's avonds lampen uit te doen, dit voorkomt dat vogels in de war raken.

Is er helaas toch een raamslachtoffer gevallen, laat deze dan eerst een uurtje rustig in een doos bijkomen van de klap op een veilige, koele plek. Door de klap is de vogel namelijk suf. Als de vogel na deze tijd

weer fit oogt en op de poten kan staan, kun je hem vrijlaten. Open de doos en laat hem er zelf uitvliegen. Is dit niet het geval, schroom dan niet om de dierenambulance in te schakelen!

VISDRAAD

Heel regelmatig krijgen wij meldingen van dieren die in problemen zijn gekomen door visdraad. Het betreft dan bijvoorbeeld een vogel die in de boom hangt met visdraad om zijn poten, een reiger die met zijn vleugels verstrikt zit in draden die over een vijver zijn gespannen of een watervogel die een vishaak met een stuk draad in zijn bek heeft.

Het zijn allemaal gevallen die niet hoeven te gebeuren wanneer wij mensen wat secuurder met onze rommel en natuur omgaan. Het is geen verwijt, want we gaan er vanuit dat het niet bewust gebeurt.

Ben je een visfan?

Houd je dan aan deze regels:

- Ruim na het vissen je visspullen op.
- Zorg dat je de haak hebt verwijderd als je een vis terugzet in het water, lukt dat niet zet de vis dan niet terug en vraag hulp aan iemand.

- Vis niet waar watervogels zitten.
- Heb je toch een watervogel aan de haak roep dan de hulp in van de dierenambulance, laat de haak niet zitten.

Een mooie vijver in je tuin?

- Wil je toch draden, plaats deze dan langs de vijver. Als de reiger is geland komt hij de draden tegen en zal hij de vijver met rust laten (hoewel er altijd slimme reigers zijn).
- Span een net op korte afstand boven het water. Een rooster is ook een optie, voordeel daarvan is dat het ook veilig is voor kleine kinderen.
- Zet een (grote) nepreiger naast de vijver, verplaats hem wel regelmatig. Nadeel is dat een vrouwtjesreiger hem als toekomstige partner zou kunnen zien.
- Neem een hond.
- Zorg dat de randen van de vijver steil zijn zodat de reiger niet in het water kan staan.
- Veel beplanting helpt ook.
- Een reiger houdt niet van glinsterende dingen. Er zijn speciale glinsterende vijverbollen te koop, maar je kunt ook cd's of stukjes spiegel in de tuin hangen. Voorwaarde is dat de zon voor weerkaatsing kan zorgen.
- Er is een speciaal apparaatje te koop: de reigerverjager. Niet de goedkoopste optie, maar het helpt wel.

Tot slot kun je ook bedenken dat het wel wat heeft om een reiger op bezoek te hebben maar dan moet je wel regelmatig nieuwe vissen kopen.

VERVOLG DRAADSLACHTOFFERS HOOGSPANNINGSKABELS

In ons vorige magazine hebben we melding gedaan van gewonde en dode knobbelzwanen en lepelaars die tegen hoogspanningskabels waren gevlogen in het Binnenveld en bij de Pabstendam in Wageningen. Helaas moeten we berichten dat er nog geen maatregelen zijn genomen door de kabelbeheerders TenneT en Qirion en dat er alweer slachtoffers zijn gevallen. Eind vorig jaar haalde dit zelfs de pers: *'Er moet wat gebeuren voor er meer slachtoffers vallen'* schreef de Gelderlander op 2 december 2020. De aanleiding was de melding van een gewonde knobbelzwaan bij de

Veensteeg in het Binnenveld die tegen een hoogspanningskabel was aangevlogen. De dierenambulance heeft de zwaan opgehaald en naar het opvangcentrum in Naarden gebracht. Veel soortgenoten, die hetzelfde overkwamen, kunnen het niet meer navertellen, aldus het artikel. TenneT laat in het artikel weten dat het volgens hen om een incident gaat.

Maar het gaat niet om een incident. Zoals was te verwachten zijn er in het nieuwe jaar opnieuw slachtoffers gevallen. Een aantal gewonde knobbelzwanen zijn vanuit het

Binnenveld opgehaald, maar ook werden dode vogels gemeld die in het water dreven of die op het land werden aangevreten door raven. In totaal gaat het dit jaar alweer om zeven slachtoffers. Vorig jaar waren dat er vijftien in de periode juni-december. We vrezen voor het voorjaar, wanneer de lepelaars weer arriveren.

De wetlandwacht voor Vogelbescherming heeft mede namens de vogelwerkgroep Wageningen en de verenigingen Mooi Wageningen en Mooi Binnenveld weer de kabelbeheerders TenneT en Qirion aangeschreven. Daarnaast werden ook de gemeente Wageningen en de Provincie Gelderland geïnformeerd zodat deze overheidsorganisaties er ook bij betrokken worden. In een overleg met Vogelbescherming heeft TenneT nu toegezegd dat er een kostenraming wordt opgesteld en dat in samenwerking met Vogelbescherming gekeken wordt naar het type markeringen. Hoopvol wachten wij het vervolg af.

Blijft u draadslachtoffers, levend én dood melden? Wij vernemen graag om welke vogel het gaat, met vermelding van de locatie en zo mogelijk een foto. Een volledig beeld van alle slachtoffers zullen we natuurlijk nooit krijgen, want meestal verdwijnen dode vogels in de natuur.

SCHILDPADDENOPVANG IN HARKEMA

Wat direct opvalt wanneer je bij de schildpaddenopvang in het Friese Harkema binnenkomt is de heerlijke, zomerse temperatuur. En dat hebben de schildpadden nodig! Het zijn namelijk geen dieren die oorspronkelijk in ons klimaat voorkomen. Schildpadden zijn geïmporteerd of gefokt voor de handel. Toch zijn vrijwel alle schildpadden die bij Stichting Schildpaddenopvang Harkema worden opgevangen afkomstig uit Nederlandse sloten, grachten of plassen. Ze zijn allemaal gedumpt door hun eigenaar die geen zin meer in ze had.

Schildpadden in Nederlandse wateren

Schildpadden worden in hun eigen natuurlijke, tropische omgeving wel 40 jaar oud. In Nederland worden ze in de natuur niet ouder dan vijf of zes jaar. Onze wateren zijn te koud en bevatten onvoldoende goede voeding waardoor ze verhonge-

ren, langzaam interen op hun reserves en orgaanschade oplopen. Ook worden de schildpadden vaak ziek van virussen en parasieten zoals bijvoorbeeld het herpesvirus en de darmparasiet Giardia. Dit alles veroorzaakt dierenleed en een vroege dood. Daarnaast verstoren schildpadden in onze wateren het ecosysteem en de natuurlijke balans van plant en dier.

De opvang in Harkema

Gelukkig krijgen ongeveer 1700 ooit gedumpte schildpadden een warm en goed leven bij schildpaddenopvang Harkema. Jaarlijks worden ongeveer 600 schildpadden binnengebracht waarvan er circa 100 blijven leven. De meeste schildpadden zijn namelijk ernstig vermagerd, ziek, soms dodelijk gewond of aangereden en vaak niet meer te redden. Na twee weken quarantaine worden ze ondergebracht bij hun soortgenoten, voor iedere soort een

eigen vijver met warmtelampen. In Harkema worden ongeveer 30 soorten opgevangen. De lucht- en waterkwaliteit wordt permanent gemeten en, indien nodig, verbeterd.

De schildpaddenopvang werkt momenteel aan uitbreiding van de opvang in de vorm van een buitenvijver, die speciaal ingericht wordt als schildpadenvijver. Er zijn plannen om het buitenwater te verwarmen zodat dit nooit kan bevriezen. Daarnaast zorgt een filtersysteem ervoor dat het water fris en gezond blijft. De schildpadden zullen 's zomers in de buitenvijver verblijven.

De schildpadden die bij de opvang terechtkomen hebben het geluk dat ze voor de rest van hun leven goed verzorgd worden in een diervriendelijke omgeving. Helaas leven nog veel schildpadden onder slechte omstandigheden in de Nederlandse wateren. Vandaar het dringende advies: DUMP GEEN SCHILDPAD!

Schildpad gevonden?

Een schildpad die in het water zit laten we zitten omdat zij zich niet laten vangen. Maar laat een gevonden schildpad niet weer los. Doe hem in een doos en neem contact op met de dierenambulance. Wij zullen deze schildpadden altijd ophalen.

*Voor meer informatie:
www.schildpaddenopvang.nl*

GESPOT

In de rubriek Gespot laten we natuurvrienden, vogelaars en natuurfotografen aan het woord over hun bijzondere waarnemingen. Deze keer natuurliefhebber Gerrit Riethorst. Gerrit woonde 45 jaar in Oosterbeek en is onlangs verhuisd naar Arnhem.

Bevers in de Rijn

Toen ik in Oosterbeek woonde ging ik regelmatig naar het water. Zolang je een baan hebt, komt het er door de week niet zo van. 's Zomers na het avondeten ging ik er soms nog even op uit, de Rosandepolder in, "even het hoofd leeg maken". Ook even zwemmen, als het water daarvoor een voor mij acceptabele (14°C, liefst hoger) temperatuur had, van mei tot oktober. Ik maakte dan wel eens een plaatje met een rolletjescamera. Maar het kostbare materiaal van 36 plaatjes is toch heel anders dan de digitale fotografie van tegenwoordig, waarmee je onbeperkt en kosteloos kunt fotograferen en filmen.

Toen ik dus in april 2006 met pensioen mocht én fotografisch digitaal werd, was al snel het hek van de dam. Ik neem altijd een camera mee en schiet er onbekrompen op los: vogels,

dieren, landschap, astro-objecten (zon, maan, planeten). Bovendien ga ik vanaf die tijd altijd vroeg: met zonsopgang ben ik aan het water.

Nu ik niet meer op vijf minuten van de polder woon, ga ik wat minder vaak, maar ook vanuit Arnhem-Noord is de polder nog goed per fiets bereikbaar: vijftien minuten heen heuvel af en 25 minuten terug, want moe én niet-elektrisch de heuvel op!

De eerste keer dat ik bevers zag in de Rijn - het waren er meteen maar liefst twee - zal een jaar of zeven geleden zijn, laten we zeggen mei 2014. Ik had gezwommen op mijn vaste zwemplek in de Rijn. Toen ik weer wilde aanlanden en nog tot mijn middel in het water stond, zag ik dicht bij de plek waar mijn kleren lagen en mijn fiets stond, twee reusachtige beesten! Het leken qua grootte (meer dan een halve meter) wel capibara's, maar in een split second realiseerde ik me dat het bevers moesten zijn. Toen ze me hoorden - want ik betwijfel of ze me wel zagen - lieten ze zich in het water glijden. Eentje kwam recht op me af en akelig dichtbij. Om iets te doen sloeg ik met mijn vlakke hand op het water, waarop ze de mij

nu inmiddels bekende beverduik maakten: kopje duikelen, nog een klap met de staart en weg ...

Daarna heeft het jaren geduurd voordat ik er weer een zag. Toen liep ik met de camera langs het water en kon ik één matige foto maken, omdat het al schemerde. Niet verwonderlijk, want als je een bever bij vol daglicht ziet, dan is hij of zij zeer waarschijnlijk op weg naar huis na een familiefeestje dat een beetje is uitgelopen. In beginsel zijn het immers nachtdieren. Het jaar daarop zag ik nog drie keer een bever zwemmen op dezelfde plek waar ik zelf altijd te water ga. Ik heb een handvol aardige plaatjes kunnen maken en wat filmpjes. De laatste twee jaar heb ik ze daar niet meer gezien.

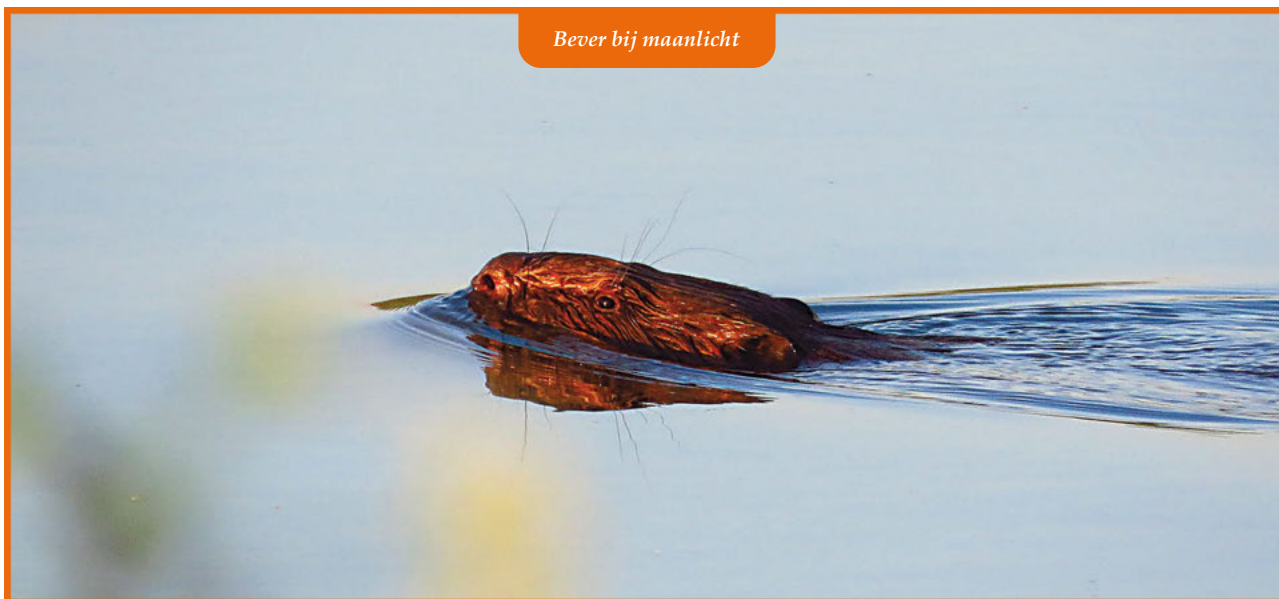
Maar dat ze er nog zijn is overduidelijk door de vele vraatsporen en een klein beverdammetje in de beek die op de Rijn afwatert. Geldersch Landschap heeft het er tenminste al één keer uitgehaald, mijns inziens onnodig want juist daar kan het geen kwaad.

Ondanks dat ik het heel mooie en leuke beesten vind, zie ik toch ook problemen op ons

Gerrit Riethorst zwemmend in de Rijn

Bever bij maanlicht

afkomen. De bever heeft de aangeboren reflex om als hij ergens een stroompje, beekje of riviertje tegenkomt in het gebied dat hij tot zijn territorium beschouwt, dit af te wil-

len dammen. Dat kun je hem niet kwalijk nemen, hij volgt slechts zijn instinct. Hoewel ze bij ons in de Rijn nooit zijn uitgezet, vraag ik me af of het uitzetten van een dergelijk groot

knaagdier zonder echte predatoren, wel een goed idee is. Ik vrees voor regulerend optreden. Geen prettig vooruitzicht, laten we hopen dat het zover niet komt.

IJSKLOMP ALS BALLAST

Op een koude februaridag hebben we in de Blauwe Kamer een onfortuinlijke koperwiek kunnen helpen. Student Robin, die als hobby natuurfotografie heeft, hoorde wat fladderen. Hij zag een koperwiek die een ijsklomp ter grootte van een golfbal aan zijn staart had hangen. De vogel was daarmee vast komen te zitten tussen twee takken aan een boom.

Robin heeft geprobeerd het dier zelf te bevrijden, dat is niet gelukt maar had wel een nat been door het hoge water. Wij zijn ter plaatse gegaan, hebben een ladder over het water gelegd en konden het dier bevrijden. Dierenarts Kortenoord heeft hem even nagekeken en de ijsklomp laten smelten.

De volgende dag hebben we toch besloten de koperwiek naar de vogelopvang in Naarden te brengen. Door het gefladder tegen de takken had hij zijn veren te veel beschadigd waardoor hij niet goed kon vliegen.

JONGE DIEREN, HOE TE HANDELEN

Vanaf het voorjaar stromen de meldingen binnen van jonge, gevonden dieren die uit het nest zijn gevallen of zomaar ergens worden gevonden in het veld. Wat mag je nu wel en niet doen vraag je je dan af. We proberen het hier uit te leggen.

VOGELS

Fabel

Allereerst: het is een fabel dat je een vogel niet mag oppakken omdat het dan naar mensen ruikt. Vogels kunnen hun kroost niet ruiken, daarentegen horen en zien ze uitstekend. Zet een jonge vogel bij voorkeur niet op een andere plek omdat de moeder het jong dan mogelijk niet meer kan vinden.

Uit het nest

Soms is een nest overvol. Vaak werken de sterkste jongen een zwakker dier uit het nest om zelf meer ruimte te hebben. Het komt ook voor dat het dier per ongeluk over de rand valt of dat het door een andere vogel als een lekker hapje uit het nest wordt gepikt. In alle gevallen zal er wat moeten worden gedaan.

De belangrijkste vragen die je jezelf moet stellen zijn: 'heeft het dier veren of niet en is het al dan niet gewond'. Als de vogel geen veren heeft kun je kijken of je het eventueel terug kunt zetten in het nest. Is dit niet het geval of wanneer het dier gewond is dan heeft het onze hulp nodig.

Uitvliegen

Op een bepaald moment zijn de vogels klaar om uit te vlie-

gen en verlaten zij het nest. Maar de meeste vogels kunnen dan nog niet vliegen. Het is dan heel normaal dat de jongen op de grond zitten. De ouders voeren de nestverlaters op de grond terwijl de jongen oefenen om te vliegen. Wanneer je

een jong ziet zitten kijk je eerst of er wellicht ouders in de buurt zijn. Neem daarvoor voldoende afstand en tijd om de ouders de gelegenheid te geven om te voeren. Alleen als je zeker weet dat de oudervogel niet terugkomt bel je de dierenambulance.

DIERENAMBULANCE
NEDERRIJN

Hulp aan jonge vogels

Jonge vogel gevonden? Kijk hier wat u kunt doen.

Is de vogel gewond of door een kat gepakt?

Ja →

De vogel heeft zorg nodig.
Bel de dierenambulance.

Nee

Heeft de vogel weinig of geen veren?

Ja →

De vogel is nog te jong om zichzelf te redden.
Bel de dierenambulance.

Nee

Zit hij volledig in de veren en hupt of loopt weg wanneer u hem benaderd?

Nee →

De vogel heeft waarschijnlijk hulp nodig.
Bel de dierenambulance.

Ja

De vogel is een nestverlater en heeft géén hulp nodig.

Er zijn altijd uitzonderingen. Twijfelt u?
Neem dan met ons contact op.

LET OP!!!
Geef warmte óók bij warm weer.

Vogels **NIET** voeren of water geven.

WWW.DIERENAMBULANCENEDERRIJN.NL
Tel 06 53 871 861 INFO@DANEDERRIJN.NL

KvK 64399648
NL 91 ABNA 0501675647

Verboden

Ga niet zelf proberen om een vogeltje uit de natuur groot te brengen. Met alle goede wil die je hebt, je kennis en kunde ontbreekt hiervoor. Bovendien is het zonder vergunning niet toegestaan en zelfs strafbaar om inheemse vogels te houden.

HARIGE DIEREN

Algemeen

Als je een dier ziet dat gewond of verzwakt is heeft het hulp nodig. Bel voordat je het dier pakt eerst de dierenambulance en vraag advies.

Konijn of haas

Zo op het eerste gezicht lijken konijnen en hazen veel op elkaar. Toch zijn er wel wat verschillen. Een konijn maakt een hol onder de grond en daarin worden de jongen met de ogen nog dicht en zonder haar geboren. Een haas maakt een hazenleger in het veld en de jongen worden met de ogen open en met haren geboren.

Wel of geen hulp

Zie je een kaal jong liggen, dan zal dit altijd een konijnenjong zijn en hulp nodig hebben. Een heel nest zul je in het algemeen niet aantreffen omdat dit onder de grond zit. Zie je een jonge haas, laat dit dier zitten, dit is een normale situatie. De moeder komt regelmatig terug om het dier te voeden. Uitzonderingen zijn uiteraard wanneer je zeker weet dat de moeder niet meer voor het dier kan zorgen omdat ze bijvoorbeeld dood is.

Onze geur

Wanneer wij mensen een jonge haas aanraken brengen wij onze geur over op het diertje en daardoor zal hij eenvoudig door roofdieren worden opgemerkt. Moederhaas zal proberen de geur er weer af te likken maar zij zal het jong niet verstoten zoals vaak wordt gezegd.

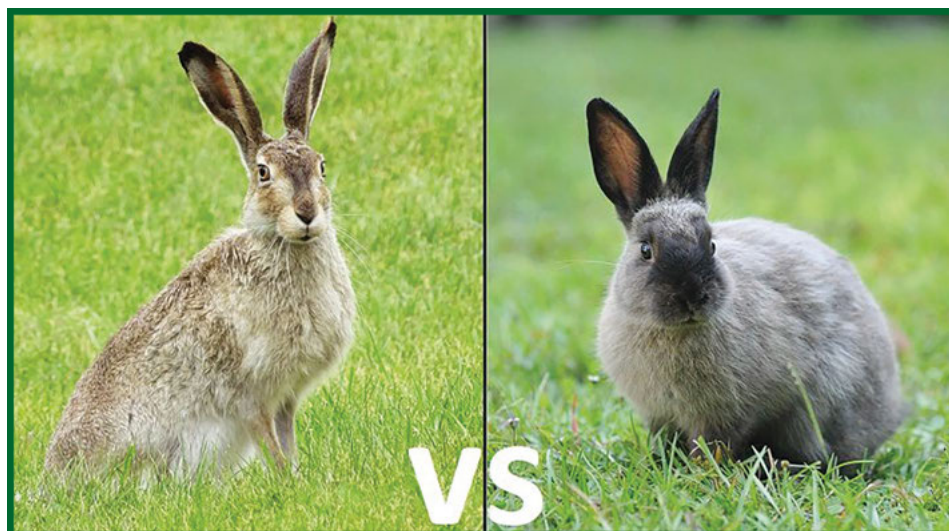
Tot slot een reekalf

Veel jonge reekalveren belanden door roofdieren, loslopende honden en ongelukken

in opvangcentra. Maar daarnaast belanden ze ook onnodig in opvangcentra door 'wildkidnapping'. Onbedoeld worden ze meegenomen omdat ze zo zielig alleen lagen.

Wel of geen hulp

Kom je een reekalf tegen neem dan afstand en dan bedoelen we geen tien meter maar wel 200 meter én neem de tijd. Als er gevaar dreigt drukt het jong zich op de grond en blijft bewegingloos liggen. De moeder blijft niet bij het jong, dan is hij veel kwetsbaarder voor roofdieren. Iedere twee uur komt zij terug om het jong te voeden. Is het dier gewond dan moet er natuurlijk wel professionele hulp worden ingeroepen. Ook hier geldt, raak het dier niet aan, ook niet om even te aaien. Door overdracht van onze geur wordt het diertje een gemakkelijke prooi voor roofdieren. Denk je dat er echt iets aan de hand is, neem dan contact op met de dierenambulance of een wildopvangcentrum.

Bron www.dierennieuws.nl

ZO KOM JE OP EEN MILIEUVRIENDELIJKE MANIER VAN PLAAGDIEREN AF

DEEL 2 BLADLUIZEN, SLAKKEN EN BUXUSMOTTEN

In ons vorige magazine hebben we het over de diervriendelijke bestrijding van 'plaagdieren' als ratten en muizen gehad. In dit voorjaarsmagazine bespreken we hoe we de overlast van bladluizen, slakken en buxusmotten kunnen beperken zonder schade toe te brengen aan andere dieren. Door chemische bestrijding van insecten kunnen vogels, egels en andere dieren ziek worden.

OVERLAST VAN BLADLUIZEN, SLAKKEN EN BUXUSMOTTEN

Bladluizen

Bladluizen kunnen vooral in het voorjaar een plaag voor sommige planten in de tuin zijn.

Ze zijn slechts twee tot vier millimeter groot maar kunnen veel schade aanbrengen.

Je kunt ze op een aantal natuurlijke manieren proberen te bestrijden:

- Als er weinig zijn kun je ze met de hand weghalen.
- Met een harde straal uit een plantenspuit gevuld met water en zeep kun je ze wegsprengen.

- Wanneer je tabaksbladeren een paar dagen in water laat staan en hier een aantal keren mee spuit gaan de luizen ook weg.
- Zorg dat lieveheersbeestjes de planten vinden. Knijp een aantal luizen fijn en de lieveheersbeestjes komen op de geur af. Zij leggen hun eitjes in de buurt en de larven eten de luizen op. Er zijn ook zakjes met larven te koop om in de tuin te hangen.
- Zorg dat je tuin aantrekkelijk is voor vogels. Veel kleine tuinvogels eten luizen of voeren luizen en andere schadelijke insecten aan hun jongen; vooral de pimpelmees is er verzot op.

Slakken

Hoe graag je ook wilt voorkomen dat slakken jouw planten opeten, doe dit op een milieuvriendelijke manier. Slakken zijn namelijk ook het voedsel voor vogels en egels, die je dus ziek maakt als je slakken op een chemische manier wil verdrijven. Tips om ze natuurvriendelijk te weren:

- Maak een natuurlijke tuin die aantrekkelijk is voor egels, vogels, spitsmuizen e.d.: zij zijn verzot op slakken. Zorg voor voldoende beschutting en schuilplekjes.

*Rinie Kuiper
Fotografie*

- Slakken hebben voorkeur voor een aantal planten zoals Hosta, Ligularia en sla. Gelukkig zijn er ook planten die slakbestendig zijn of zelfs een verdrijvende werking hebben, zoals bijvoorbeeld Akelei, Goudsbloem, Anjer, Geranium, Salie, Tijm en Tomaat.
- Vang bij vochtig weer en in de avonduren de slakken met de hand. Je vindt ze op vochtige plekken in de tuin, zoals onder lege bloempotten of hoopjes bladeren.
- Zet een speciale slakkenval neer of jampotje met een laagje bier. Dit trekt slakken aan. De val niet ingraven omdat dan andere dieren in de val terecht kunnen komen.
- Maak een extract van knoflook met een liter gekookt water, laat dit een dag trekken en spuit de plant hiermee in. Slakken zullen daarna de plant vermijden.

De buxusmot

Het probleem van de buxusmot ligt niet bij de mot maar bij de rups. Van oktober tot maart zitten de jonge rupsen ingesponnen tussen de buxusblaadjes in een cocon. Zo doorstaan ze de koude maanden. Zodra de temperatuur in het voorjaar boven tien graden komt, komen de rupsen uit het spinsel. Ze worden actief en gaan aan de buxus vreten. Na herhaalde kaalvraat sterft de buxus uiteindelijk af. Zo kun je de plaag bestrijden:

- Verwijder regelmatig rupsen, cocons en motten met de hand: in de winter cocons, in voorjaar en zomer rupsen en motten. Dit is wel even wat werk maar heel effectief.
- Hang vogelhuisjes, voedsilo's en vetbollen op. Deze lokken meesjes en mussen die graag de rupsen eten. Ook kippen eten de rupsen op.
- Om te voorkomen dat de motten hun eitjes

in de buxus leggen, kun je feromoonvallen plaatsen. Zo'n val bevat het vrouwelijk seksferomoon en lokt hiermee de mannetjes. Als de mannetjes in de val terechtkomen kunnen ze er niet meer uit en dus ook geen vrouwtjes bevruchten.

- Een andere tip is om de buxusrupsen te bespuiten met aaltjes. Hierbij moet je er wel voor zorgen dat je de rupsen goed raakt. Doe het daarom meerdere keren.

Het is belangrijk om te weten wanneer je actie tegen de buxusmot moet ondernemen (zie onderstaand schema).

Hoera, plaagdiervrij!

Met deze tips moet je een heel eind kunnen komen. Blijf er altijd aan denken dat we zuinig moeten zijn op onze natuur. Het bestrijden van plaagdiereen kan een negatief effect op andere dieren hebben.

januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
---------	----------	-------	-------	-----	------	------	----------	-----------	---------	----------	----------

	rups in cocon, actief na de winter
	actieve vraat
	controleren op aanwezigheid motten

Ga voor meer informatie naar:

<https://www.velt.nu/bladluizen>

<https://www.duurzaamthuis.nl/slakken-in-je-tuin-hoe-kun-je-ze-natuurlijk-bestrijden>

<https://www.buitenleven.nl/de-buxusmot-op-natuurlijke-manier-bestrijden>

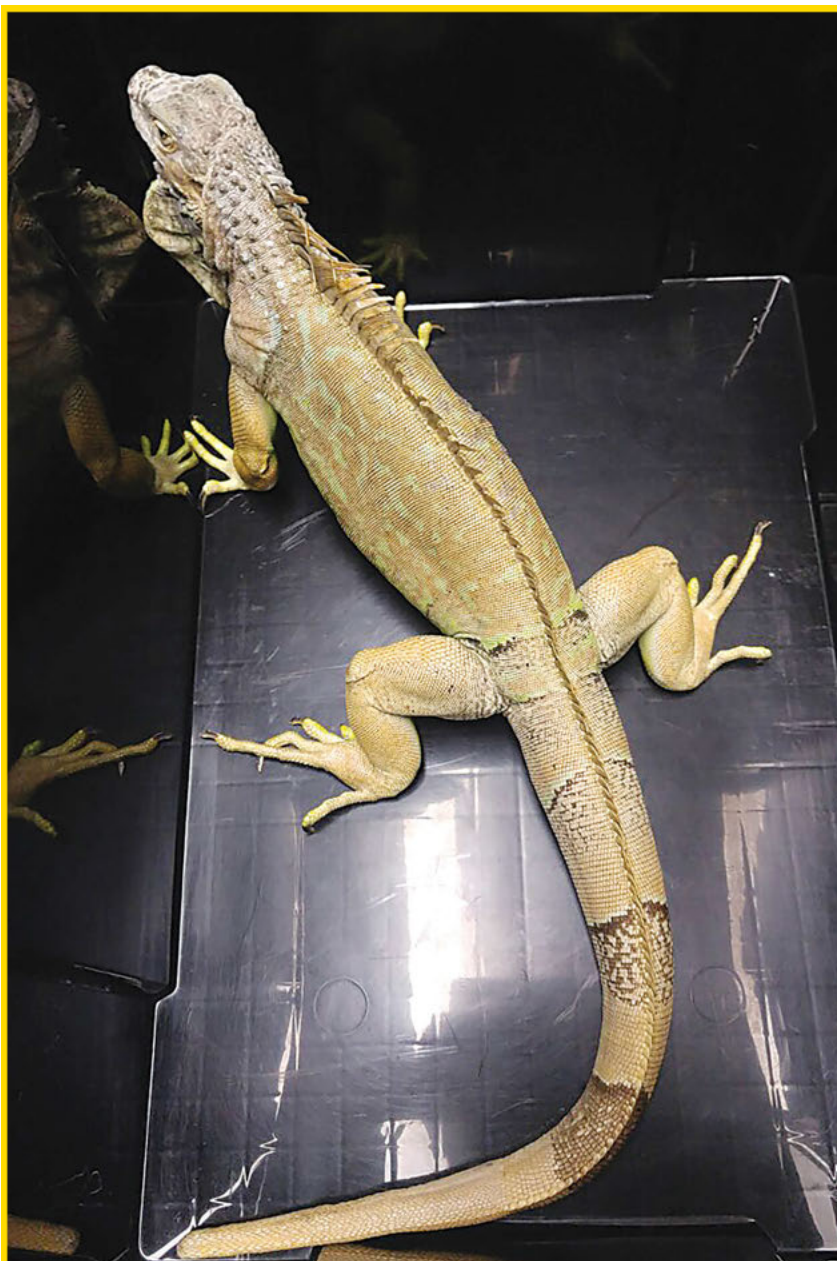
DE BAARDAGAAM ALS HUISDIER

Naast katten, honden en vele vogels haalt de dierenambulance soms ook exotische dieren op. Vaak gaat het om dieren waar men na verloop van tijd geen raad meer mee weet. Een voorbeeld is de baardagaam. Omdat de baardagaam onder de juiste omstandigheden enigszins tam kan worden, is het een populair huisdier onder reptielenhouders. Het is echter geen troeteldier en alleen de natuur kan alles bieden wat het nodig heeft.

Het uiterlijk

De baardagaam is een hagedis die leeft in droge, woestijnachtige gebieden in Australië. Ze danken hun naam aan de opzetbare keelzak onder hun kop, die is bedekt met stekelvormige schubben. Bij gevaar zet hij de baard uit om de vijand te imponeren. Daarbij verandert ook de kleur van de schubben van geel naar zwart. Baardagamen hebben een afgeplat lichaam en kunnen

een lengte bereiken van zestig centimeter, waarvan de staart ruim de helft in beslag neemt. Naast de stekels op de kop zitten er ook stekelrijen aan de flanken. Hoewel deze er indrukwekkend uitzien, zijn ze niet scherp. Er bestaan verschillende kleurvarianties van de schubben – grijs, geel, bruin, rood – ter camouflage. Dit zijn de kleuren van zand, schors en stenen, de natuurlijke omgeving van de baardagaam.

Eetgewoonten

Baardagamen zijn omnivoren, hoewel ze op jonge leeftijd meer dierlijke prooidieren eten. Later verschuift de balans meer naar plantaardig voedsel. Ze eten krekels, sprinkhanen en buffalowormen. Daarnaast eten ze in gevangenschap banaan, geschilde appel en andijvie.

Huisvesting

Een baardagaam kan alleen in een groot terrarium gehouden worden, waar de natuurlijke leefomgeving wordt nagebootst: de warme, droge gebieden van Australië. Een bodem bedekt met zand, is niet geschikt. De dieren zullen ervan eten met verstopping tot gevolg. Bovendien kunnen de krachtige klauwen op een zanderige ondergrond niet op een natuurlijke manier slijten. De baardagaam heeft ruwe stenen als bodem nodig.

Warmte

Baardagamen zijn goede klimmers en klimmen in takken om te kunnen zonnen. Zoals de meeste reptielen zijn het koudbloedige dieren die de warmte van de omgeving nodig hebben om actief te blijven. Worden ze te warm dan zoeken ze een plek om af te koelen. Daar zijn schaduwplekken voor nodig. De zon moet worden nagebootst met speciale uv-lampen, die de groei en het eetgedrag van baardagamen stimuleren, o.a. door de omzetting van vitaminen. Direct onder de lamp mag het niet warmer worden dan 45°C en op andere plekken niet kouder dan 24°. 's Nachts dient de temperatuur tussen de 18° en 24° te blijven.

Water

Veel mensen zullen een waterbak in het hok zetten zodat de baardagaam op elk moment kan drinken. Maar jonge baardagamen kunnen in een waterbak verdrinken en daarnaast zorgt de verdamping van het water voor een te hoge luchtvochtigheid. Dit kan leiden tot luchtwegproblemen. Als alternatief dient groenvoer dat voldoende nat is en af en toe een ondiep schaalte water. Aan dit water moeten vitaminen worden toegevoegd. Naast vitaminen en mineralen

is kalk nodig. Zeker jonge dieren in de groei hebben veel kalk nodig om vergroeiing van de botten en schedel te voorkomen.

Voortplanting

Een baardagamenvrouwje legt twaalf tot 28 eieren per legsel. Ze graaft een kuil in het zand om de eitjes te leggen. Problemen met legnood komen veel voor. Het terrarium is geen goede plek om de eieren uit te broeden, want daar is een stabiele temperatuur van rond de 30°C voor nodig. Alleen in een broedmachine kunnen eieren na 50 tot 60 dagen uitkomen. Jonge baardagamen moeten apart gehouden worden van ouderen omdat ze fragiel zijn en zelfs opgegeten kunnen worden.

Denk goed na

Denk heel goed na voordat je een prachtig dier als een baardagaam aanschaft. De baardagaam kan wel vijftien jaar oud worden, kun je er zolang toegewijd voor zorgen? Begrijp dat het geen knuffeldier is maar een wild dier waarvoor je nooit volledig in alle behoeften kunt voorzien. Dat kan alleen in zijn natuurlijke omgeving.

VERGIFTIGINGEN BIJ HUISDIEREN IN EN OM HUIS

Het komt nog wel eens voor dat wij worden gebeld omdat een huisdier iets heeft gegeten dat gevaarlijk of zelfs giftig is. In een dergelijk geval verwijzen wij altijd door naar de dierenarts. Door snel te handelen kan meestal worden voorkomen dat de dieren blijvende gevolgen hebben van vergiftigingen.

Veel voorkomende vergiftigingen

- Huishoudelijke artikelen (o.a. bleek, chloor)
- Levensmiddelen (o.a. chocolade, avocado, druiven, rozijnen)
- Macadamianoten
- Uisoorten zoals ui, knoflook, bieslook
- Humane medicatie (o.a. paracetamol, antidepressiva)
- Muizen- of rattengif, slakkengif
- Zout en zout water
- Antivries en koelvloeistof
- Buitenplanten zoals hortensia, eik, lelie, wolfsmelkachtigen
- Binnenplanten zoals kerstster, dieffenbachia, gatenplant, azalea
- Bloembollen, zoals tulp, amaryllis, narcis
- Blauwalg in de zomer
- Adderbeet

Wat kun je het beste doen bij verdenking?

Neem allereerst direct contact op met de dierenarts, die kan vertellen of je al dan niet direct naar de praktijk moet komen. Probeer te achterhalen hoeveel het dier heeft gegeten van de giftige stof. Neem de verpakking mee of het kaartje van de plant, maak eventueel een foto hiervan.

Bij de meeste vergiftigingen is het belangrijk om het dier te laten braken, zodat zoveel mogelijk weer uit de maag komt. Laten braken is in principe alleen zinvol in de eerste 4-6 uur na inname. De dierenarts kan een injectie geven om het dier te laten braken. Bij huishoudelijke artikelen is het meestal beter om het dier niet te laten braken, in verband met mogelijke schuimvorming door braken of extra irritatie van de slokdarm. Geef nooit zout om het dier te laten braken, dit kan een zoutvergiftiging veroorzaken waar hij zelfs aan kan overlijden.

Preventief

Uiteraard zijn er nog veel meer gevaarlijke stoffen voor huisdieren, de een gevaarlijker dan de ander. Zorg dat er geen medicijnen, chocolade, noten gemakkelijk voor het grijpen liggen. Probeer rekening te houden met het kopen van planten, zeker als je huisdier graag aan het groen knabbelt. Let in de zomer op waar je de hond laat zwemmen, laat hem bij verdenking van blauwalg niet in het water.

SOCIALE MEDIA – DIRECT CONTACT MET ONZE DIERENAMBULANCE

In november 2020 is onze nieuwe website online gegaan. De site heeft een nieuw fris uiterlijk gekregen. Op de website vind je algemene informatie over de dierenambulance, over wat we precies doen alsook over wat onze functies zijn. Op de website kunnen mensen en bedrijven zich registreren als donateur of sponsor. Er is ook een knop voor een eenmalige donatie. Kijk eens op www.dierenambulancenederrijn.nl en laat ons weten wat je ervan vindt.

Ook onze Facebookpagina's zijn goed op dreef. Op onze algemene Facebookpagina

'Dierenambulance Nederrijn' kan worden gevolgd waarmee wij bezig zijn. Het is een raam naar de wereld van de dierenambulance: berichten over leuke maar ook trieste ritten die dagelijks door vrijwilligers worden uitgevoerd. Door facebook kun je deze meebeleven. Like de facebook pagina van Dierenambulance Nederrijn en weet wat er speelt.

Onze tweede facebookpagina is 'Dierenambulance Nederrijn – Vermist en Gevonden'. Dit is een pagina waar vermiste en gevonden huisdieren worden vermeld.

Inmiddels hebben wij een heel groot bereik met onze berichten: de pagina wordt bezocht door circa 20.000 mensen.

Vermist u een huisdier? Neem dan contact met ons op, wij plaatsen een bericht voor u op onze pagina. Maar geef de vermissing ook altijd door via de landelijke website van www.amivedi.nl

ONZE PARTNERS

Dierenambulance Nederrijn	06-53871861
Dierenpolitie.....	144
Politie	0900-8844
Jachtopzichter gaat via het algemene nummer van de politie	
Algemeen alarmnummer	112
Rijkswaterstaat.....	0800-8002
Amivedi (landelijk meldpunt vermiste en gevonden huisdieren)	
Renkum, Wageningen, Ede, Bennekom, Veenendaal	088-0064643
Rhenen, Achterberg, Elst (Utr.).....	088-0063313

AMBULANCERITTEN

U kunt ons bellen voor taxiriten voor vervoer van uw dier naar bijvoorbeeld dierenarts, trimsalon of pension. Voor meer informatie, tarieven of een afspraak kunt u bellen met 06-53871861.

Tarieven per 2021

- Basis ritprijs € 40,00

Toeslagen op de basis ritprijs:

• Buiten de regio v.a. stadsgrens	€ 0,60
• Afleveren bij dierencrematorium Grebbehof	€ 10,00
• Faculteit diergeneeskunde in Utrecht	€ 75,00
• Eindhoven Airport	€ 100,00
• Schiphol Airport	€ 120,00
Administratiekosten indien men per factuur wil betalen	€ 7,50

Opmerking: afwijkende prijzen uitsluitend in overleg met coördinator of bestuur.

Overig

- verhuur van vangkooi, bench of petcaddy
- aanbieden ter destructie van overleden huisdier

Tarieven zijn ook te vinden op onze website: www.dierenambulancenederrijn.nl of op aanvraag. Bel ons wat de mogelijkheden zijn, we zoeken samen met u naar een oplossing.